

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету суспільних наук

/Остапець Ю.О./

«29» _____ 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА**

Рівень вищої освіти **Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти**

Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	013 Початкова освіта
Освітня програма	Початкова освіта
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська

Ужгород 2023

Робоча програма «Переддипломна практика» для здобувачів вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 013 «Початкова освіта» освітньо-професійної програми «Початкова освіта».

Розробники: Товканець Оксана Сергіївна доцент, доктор педагогічних наук, доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

протокол № 12 від «28» червня 2023 р.

Завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Ч.В. /проф. Козубовська І.В./
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук
протокол № 8 від «29» червня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії факультету суспільних наук

Ю.Ш. /Попадич О.О./
(підпис) (прізвище та ініціали)

Товканець О.С., 2023 р.
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2023 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС –4,5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин –135	4	5
Кількість модулів –	Семестр:	
Тривалість у тижнях –3	8	10
	Лекції:	
	–	–
	Практичні(семінарські):	
	–	–
Вид підсумкового контролю:	Індивідуальна робота	
	14	5
Форма підсумкового контролю: диференційований залік	Самостійна робота:	
	121	130

2. МЕТА ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Переддипломна практика є складовою навчального процесу здобувачів освіти спеціальності «Початкова освіта». Вона логічно завершує вивчення основних навчальних дисциплін циклу професійно орієнтованої підготовки. Робота здобувачів освіти в період педагогічної практики є аналогом професійної діяльності вчителя початкової школи і дає можливість вдосконалити набуті теоретичні знання у практичну діяльність.

Метою переддипломної практики є формування у студентів організаційно-педагогічних навичок, вироблення творчого підходу до застосування одержаних у процесі навчання знань, умінь, необхідних для організації початкового навчання, в практичній діяльності; поглиблення і застосування теоретичних знань з психоло-педагогічних дисциплін та фахових методик; удосконалення навичок моделювання навчально-виховного процесу з використанням інноваційних технологій; набуття педагогічного досвіду роботи з батьками; вміння здійснювати аналіз.

Завдання практики: удосконалення педагогічних умінь і навичок в організації і проведенні навчально-виховної роботи в початковій школі; стимулювання студентів до професійного самовдосконалення; оволодіння студентами навичками керівництва пізнавальною діяльністю школярів відповідно до їх вікових та індивідуальних особливостей; ознайомлення здобувачів освіти з особливостями методичної роботи в закладі загальної середньої освіти.

Відповідно до освітньої програми, проходження переддипломної практики сприяє формуванню здобувачів першого(бакалаврського) рівня вищої освіти таких компетентностей:

КЗ-2. Інформаційно-аналітична. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.

КЗ-3. Дослідницько-праксеологічна. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності вчителя початкових класів. Здатність приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно

КЗ-8. Міжособистісної взаємодії. Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії; зокрема, здатність успішно взаємодіяти з керівництвом, колегами, учнями та їхніми батьками; володіння алгоритмами конструктивного вирішення педагогічних конфліктів. Здатність працювати в команді, здатність до співпраці, групової та кооперативної діяльності. Здатність бути критичним і самокритичним, наполегливим щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань

КЗ-12. Інформаційно-комунікаційна. Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання комунікативних задач у професійній діяльності вчителя початкових класів й у повсякденному житті.

СК-1.1. Філологічна компетентність. Здатність до застосування професійно профільованих лінгвістичних і літературознавчих знань, умінь та навичок, що становлять теоретичну основу початкового курсу мови навчання, мови вивчення, іноземної мови, літературного читання та їхніх окремих змістових ліній. Складниками філологічної компетентності є лінгвістична, мовленнєва, літературознавча.

СК – 2. Психологічна компетентність. Здатність до розвитку учнів початкової школи як суб'єктів освітнього процесу на основі знань та умінь про їхні вікові, індивідуальні особливості та соціальні чинники розвитку. Складниками психологічної компетентності є диференціально-психологічна, соціально-психологічна, аутопсихологічна.

СК – 3.3. Організаційна. Здатність до організації навчально-виховного процесу в початковій школі, систематичного підвищення професійно-педагогічної кваліфікації.

СК – 4. Методична компетентність. Здатність ефективно діяти, розв'язуючи стандартні та проблемні методичні задачі під час навчання учнів освітніх галузей/змістових ліній, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти. Методична компетентність ґрунтується на теоретичній і практичній готовності до проведення уроків за різними навчальними комплектами, що виявляється у сформованості системи дидактико-методичних знань і умінь із окремих розділів та тем курсу, окремих етапів навчання й досвіду їх застосування та наявності емоційно-ціннісного ставлення до діяльності щодо навчання учнів

предмету.

СК – 5. Професійно-комунікативна компетентність (ПКК). Здатність актуалізовувати та застосовувати комунікативні знання, навички, вміння, настанови, стратегії й тактики комунікативної поведінки, здобутий досвід комунікативної діяльності, а також індивідуальнопсихологічні якості особистості задля успішного здійснення в конкретних умовах педагогічної комунікативної діяльності з молодшими школярами, батьками, колегами.

3.ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Передумовами переддипломної практики є опанування таких навчальних дисциплін(НД) освітньої програми(ОП):

ОК15;ОК11;ОК13;ОК14;ОК15;ОК19;ОК22;ОК23;ОК24;ОК25;ОК26;ОК29;ОК30;ОК31.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми «Початкова освіта», переддипломна практика повинна забезпечити досягнення здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти таких програмних результатів навчання(ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знати традиційні та інноваційні технології організації і проведення методичної роботи в загальноосвітньому навчальному закладі за напрямками, зумовленими посадовими обов'язками вчителя початкової школи	ПРН4
Володіти вміннями і навичками забезпечення організації педагогічного процесу в навчальних закладах з урахуванням принципів початкової освіти, зокрема дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії, компетентнісного підходу тощо	ПРН8
Демонструвати практичні вміння і навички роботи вчителя початкової школи: надавати методичну допомогу за всіма напрямками програм навчання і виховання молодших школярів, проводити різні форми методичної роботи з підвищення кваліфікації: семінари, практикуми, тренінги, консультації та ін. заходи методичного спрямування. Організувати роботу методичної ради ЗОШ.	ПРН9
Уміти визначати мету професійної діяльності, її конкретні цілі і завдання на кожному етапі навчальної, виховної роботи і передбачати кінцевий результат; володіти методами визначення ефективності заходів, спрямованих на підвищення якості навчально-виховної роботи; уміти проектувати власну педагогічну систему професійної діяльності	ПРН11
Володіти знаннями про організацію наукової, методичної та навчальної діяльності вчителя початкової школи; вміннями організувати власну науково-пошукову та самостійну роботу, навчально-пізнавальну та виховну діяльність молодших школярів	ПРН 12
Володіти вміннями організації та проведення семінарів, конференцій, педагогічних читань, виставок, конкурсів, у розроблення навчально-методичних матеріалів щодо покращення якості роботи та професійної майстерності	ПРН 13
Знати сучасні тенденції, технології, методики викладання предметів; сучасні наукові, методологічні та педагогічні засади, на яких побудовані навчальні курси, предмети; методики підготовки та проведення навчального процесу; особливості сучасних інноваційних технологій та методики їх втілення в навчальний процес	ПРН 14
Уміти розробляти документацію щодо навчання, виховання та наукової, методичної, організаційної роботи вчителя початкової школи; уміти аналізувати, узагальнювати і поширювати передовий педагогічний досвід	ПРН 16
Виявляти готовність до підвищення рівня педагогічної майстерності; володіти знаннями про способи професійного самовдосконалення; усвідомлювати рівень власних педагогічних здібностей, визначати причини недоліків у роботі; володіти навичками самовдосконалення, використання механізмів самооцінки власних досягнень в дослідницькій діяльності	ПРН 17

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після проходження переддипломної практики:

Очікувані результати навчання	Шифр ПРН
Вміти застосовувати традиційні та інноваційні технології організації і проведення методичної роботи в загальноосвітньому навчальному закладі за напрямами, зумовленими посадовими обов'язками вчителя початкової школи	ПРН4
Володіти уміннями і навичками забезпечення організації педагогічного процесу в навчальних закладах з урахуванням принципів початкової освіти, зокрема дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії, компетентнісного підходу тощо	ПРН8
Вміти демонструвати практичні вміння і навички роботи вчителя початкової школи: надавати методичну допомогу за всіма напрямами програм навчання і виховання молодших школярів, проводити різні форми методичної роботи з підвищення кваліфікації: семінари, практикуми, тренінги, консультації та ін. заходи методичного спрямування. Організувати роботу методичної ради ЗОШ.	ПРН9
Уміти визначати мету професійної діяльності, її конкретні цілі і завдання на кожному етапі навчальної, виховної роботи і передбачати кінцевий результат; володіти методами визначення ефективності заходів, спрямованих на підвищення якості навчально-виховної роботи; уміти проектувати власну педагогічну систему професійної діяльності	ПРН11
Володіти знаннями про організацію наукової, методичної та навчальної діяльності вчителя початкової школи; уміннями організувати власну науково-пошукову та самостійну роботу, навчально-пізнавальну та виховну діяльність молодших школярів	ПРН 12
Володіти вміннями організації та проведення семінарів, конференцій, педагогічних читань, виставок, конкурсів, у розроблення навчально-методичних матеріалів щодо покращення якості роботи та професійної майстерності	ПРН 13
Вміти застосовувати сучасні тенденції, технології, методики викладання предметів; сучасні наукові, методологічні та педагогічні засади, на яких побудовані навчальні курси, предмети; методики підготовки та проведення навчального процесу; особливості сучасних інноваційних технологій та методики їх втілення в навчальний процес	ПРН 14
Уміти розробляти документацію щодо навчання, виховання та наукової, методичної, організаційної роботи вчителя початкової школи; уміти аналізувати, узагальнювати і поширювати передовий педагогічний досвід	ПРН 16
Виявляти готовність до підвищення рівня педагогічної майстерності; володіти знаннями про способи професійного самовдосконалення; усвідомлювати рівень власних педагогічних здібностей, визначати причини недоліків у роботі; володіти навичками самовдосконалення, використання механізмів самооцінки власних досягнень в дослідницькій діяльності	ПРН 17

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання із переддипломної практики є: усне та письмове оцінювання, оцінювання презентацій.

Підсумковий контроль – диференційований залік.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проекту(роботи), практики	Для заліку
90–100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання

Оцінка **відмінно (A)** виставляється здобувачу вищої освіти, який під час захисту повністю розкриває зміст звіту, представляє матеріали практики з обґрунтованими висновками. Подає вчасно звітну документацію.

Оцінка **добре (B)** виставляється здобувачу вищої освіти, який повністю розкриває зміст звіту. Подає вчасно звітну документацію. Не допускає неточностей у відповідях на додаткові запитання, проте у звіті є незначні помилки

Оцінка **добре (C)** виставляється здобувачу вищої освіти, який повністю розкриває зміст звіту. Подає вчасно звітну документацію. Допускає неточності у відповідях на додаткові запитання, у звіті є незначні помилки

Оцінка **задовільно (D)** виставляється здобувачу вищої освіти, який частково розкриває зміст звіту. Подає звітну документацію не у встановлений термін. Допускає суттєві неточності у відповідях на додаткові запитання, у звіті є помилки.

Оцінка **задовільно (E)** виставляється здобувачу вищої освіти, який частково розкриває зміст звіту. Подає звітну документацію у встановлений термін. Допускає суттєві неточності у відповідях на додаткові запитання, у звіті є граматичні та фактичні помилки.

Оцінка **незадовільно (FX)** виставляється здобувачу вищої освіти, який не розкриває зміст звіту. Подає звітну документацію не у встановлений термін. Допускає суттєві неточності у відповідях на додаткові запитання, у звіті є значні граматичні та фактичні помилки.

Оцінка **незадовільно (F)** виставляється здобувачу вищої освіти, який не виконав програми практики, не представив звітну документацію.

6. ПРОГРАМА ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

1. Участь в настановчій конференції із питань проходження переддипломної практики
2. Ознайомлення зі змістом та завданнями практики.
3. Складання індивідуального плану практики.
4. Ознайомлення з умовами діяльності закладу загальної середньої освіти, педагогічним колективом, здобувачами початкової освіти, матеріальним забезпеченням школи.
5. Ознайомлення з шкільною документацією.
6. Ознайомлення з системою планування освітнього процесу, досвідом роботи вчителя.
7. Вивчення та складання тематичних і поурочних планів у початковій школі.
8. Самостійна підготовка і організація освітнього процесу в початковій школі.(проведення уроків, виховних заходів та ін.)
9. Вивчення, аналіз і узагальнення позитивного педагогічного досвіду вчителів початкових класів.
10. Індивідуальна робота з учнями початкових класів.
11. Проведення роботи з батьками учнів початкових класів.
12. Підготовка звітної документації щодо проходження переддипломної практики.
13. Узагальнення матеріалу з теми бакалаврської роботи.
14. Презентація результатів проходження практики на звітній конференції

Структура переддипломної практики

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин 135					
	Форма навчання: денна					
	Усього	У тому числі				
		лекції	практичні(семінарсь	лаборатор	індивідуал ьна робота	самостійн а робота
Участь в настановчій конференції із питань проходження переддипломної практики	2	-	-	-	2	-
Ознайомлення зі змістом та завданнями практики.	5	-	-	-	2	3
Складання індивідуального плану практики	12	-	-	-	2	10
Ознайомлення з умовами діяльності закладу загальної середньої освіти, педагогічним колективом, учнями, матеріальним забезпеченням школи.	12	-	-	-	2	10
Ознайомлення з шкільною документацією.	7	-	-	-	2	5
Ознайомлення з системою планування освітнього процесу, досвідом роботи вчителя.	7	-	-	-	2	5
Вивчення та складання тематичних і поурочних планів у початковій школі.	12	-	-	-	2	10
Самостійна підготовка і проведення освітнього процесу в початковій школі (проведення уроків, виховних заходів та ін.)	22	-	-	-	2	20
Вивчення, аналіз і узагальнення позитивного педагогічного досвіду вчителів початкових класів.	15	-	-	-	-	15
Індивідуальна робота з учнями початкових класів.	6	-	-	-	-	6
Проведення роботи з батьками учнів початкових класів.	10	-	-	-	-	10
Узагальнення матеріалу з теми бакалаврської роботи.	5	-	-	-	-	5
Підготовка звітної документації щодо проходження переддипломної практики	10	-	-	-	-	10
Презентація результатів проходження практики на звітній конференції	10	-	-	-	-	10
Разом за семестр	135	-	-	-	14	121

Структура переддипломної практики

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин 135					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	У тому числі				
лекції		практичні(семінарсь	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
Участь в настановчій конференції із питань проходження переддипломної практики	2	–	–	–	2	2
Ознайомлення зі змістом та завданнями практики.	8	–	–	–	2	6
Складання індивідуального плану практики	5	–	–	–	1	4
Ознайомлення з умовами діяльності закладу загальної середньої освіти, педагогічним колективом, учнями, матеріальним забезпеченням школи.	10	–	–	–	–	10
Ознайомлення з шкільною документацією.	10	–	–	–	–	10
Ознайомлення з системою планування освітнього процесу, досвідом роботи вчителя.	10	–	–	–	–	10
Вивчення та складання тематичних і поурочних планів у початковій школі.	10	–	–	–	–	10
Самостійна підготовка і проведення освітнього процесу в початковій школі (проведення уроків, виховних заходів та ін.)	20	–	–	–	–	20
Вивчення, аналіз і узагальнення позитивного педагогічного досвіду вчителів початкових класів.	10	–	–	–	–	10
Індивідуальна робота з учнями початкових класів.	10	–	–	–	–	10
Проведення роботи з батьками учнів початкових класів.	10	–	–	–	–	10
Узагальнення матеріалу з теми бакалаврської роботи.	10	–	–	–	–	10
Підготовка звітної документації щодо проходження переддипломної практики	10	–	–	–	–	10
Презентація результатів проходження практики на звітній конференції	10	–	–	–	–	10
Разом за семестр	135	–	–	–	5	130

Самостійна робота

№з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1	Ознайомлення зі змістом та завданнями практики.	10
2	Складання індивідуального плану практики	10
3	Ознайомлення з умовами діяльності закладу загальної середньої освіти, педагогічним колективом, учнями, матеріальним забезпеченням школи.	16
4	Ознайомлення з шкільною документацією	10
5	Ознайомлення з системою планування освітнього процесу, досвідом роботи вчителя.	10
6	Вивчення та складання тематичних і поурочних планів у початковій школі.	20
7	Самостійна підготовка і проведення освітнього процесу в початковій школі.(проведення уроків, виховних заходів та ін.)	10
8	Вивчення, аналіз і узагальнення позитивного педагогічного досвіду вчителів початкових класів.	10
9	Підготовка звітної документації щодо проходження переддипломної практики	15
Разом:		121

Індивідуальні завдання

1. Участь в установчій конференції із питань проходження переддипломної практики
2. Ознайомлення зі змістом та завданнями практики.
3. Складання індивідуального плану практики.
4. Ознайомлення з умовами діяльності закладу загальної середньої освіти, педагогічним колективом, здобувачами початкової освіти, матеріальним забезпеченням школи.
5. Ознайомлення з шкільною документацією.
6. Ознайомлення з системою планування освітнього процесу, досвідом роботи вчителя.
7. Вивчення та складання тематичних і поурочних планів у початковій школі.
8. Самостійна підготовка і організація освітнього процесу в початковій школі (проведення уроків, виховних заходів та ін.)
9. Вивчення, аналіз і узагальнення позитивного педагогічного досвіду вчителів початкових класів.
10. Індивідуальна робота з учнями початкових класів.

11. Проведення роботи з батьками учнів початкових класів.
12. Узагальнення матеріалу з теми бакалаврської роботи.
13. Підготовка звітної документації щодо проходження переддипломної практики.
14. Презентація результатів проходження практики на звітній конференції

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бабіченко Н. Ю., Нечипоренко О.А. Ранкові зустрічі / Н.Ю. Бабіченко, О.А. Нечипоренко. Х.: Основа, 2018. 159с.
2. Галузяк В.М. Діагностичний інструментарій класного керівника. Вінниця : ТОВ «НіланЛТД», 2013. – 304 с
3. Державний стандарт початкової освіти / Учитель початкової школи. 2018. №4 (вкладка). С.1-16.
4. Закон України«Про освіту».URL:zakon.rada.gov
5. Закон України«Про вищу освіту»URL:zakon. rada.gov
6. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
7. Кондрашова Л. В. Методика організації виховної роботи в сучасній школі: навчальний посібник. Кривий Ріг : КДПУ, 2008. 187 с.
8. Мельничук С. Г. Педагогіка (Теорія виховання): навчальний посібник. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2012. 288 с.
9. Матвієнко О. В. Виховання молодших школярів: теорія і технологія. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Стилос, 2006. 543 с.
10. Методичні рекомендації щодо викладання в початковій школі у 2019/2020 навчальному році. Додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 01. 07. 2019 р. № 1/11-5966. URL:https://osvitoria.media/metodychni-rekomendatsiyi-shhodovykladannya-v-pochatkovij-shkoli-u-2019-2020-navchalnomu-rotsi/
11. Педагогічна практика в початковій школі : посібник / за ред. О. Б. Будник. Івано-Франківськ : ПП Бойчук А.Б., 2016. 308 с
12. Фіцула М. М. Педагогіка: навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2006. 560 с. (Видання 2-ге, виправлене, доповнене).
13. Товканець Г. В. Педагогіка : навчально-методичні матеріали. Мукачево : МДУ, 2012. 266 с.
14. Холковська І. Л. Організація діяльності класного керівника : навч. посіб. Вінниця : ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2007. 195 с.

Додаткова література

1. Бех І. Д. Особистість у просторі духовного розвитку : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2012. 256 с.
2. Беляєва О. Успішна адаптація першокласників до школи : тренінгове заняття. Класному керівнику. Усе для роботи. 2010. №9. С.52-53.
3. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. Посібник для студентів вищих навчальних закладів. - Дрогобич: Коло, 2006. - 326 с.
4. Короткий термінологічний словник з основ педагогіки і полікультурної освіти (для вчителів шкіл з навчанням мовами нацменшин) / За заг. ред. І.В. Козубовської, Г.М. Розлуцької. Ужгород, 2018. 200 с.
5. Козубовська І.В., Лацанич О.Л. Спілкування в діяльності соціального педагога. Ужгород, 2005. 64 с.

6. Комплексний підхід до фахової підготовки сучасного вчителя початкових класів: монографія / За наук. ред. М.С. Вашуленка. –Глухів : РВВ ГНПУ ім. О. Довженка, 2012. –312 с.
7. Кононенко О.Л. Дослідження педагогічної комунікації. Практична психологія і соціальна робота. 2004. № 9 (66). С.79 – 80.
8. Культура фахового мовлення: Навчальний посібник. За ред.Н.Д.Бабич. Чернівці: Книги-XXI, 2005. 128 с.
9. Нові критерії оцінювання навчальних досягнень учнів ...[електронний ресурс] novoukrainkagymnasium7.edukit.kr.ua/.../novi_kriterii_ocinyuvannyu.
10. Пуховська Л.П. Сучасні підходи до професіоналізму вчителя в різних освітніх системах: порівняльний аналіз [Електронний ресурс] / Л. П. Пуховська – Режим доступу до ресурсу: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/zbirnuku/7/3.pdf>
11. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. К.:Знання, 2008. – 291 с.
12. Терлецька Л. В. Основи психології спілкування/ Л.В.Терлецька. – К.: Либідь, 2002. – 86 с.
13. Уварова А. М. Формування риторичної культури майбутнього вчителя. URL://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/pednauk/2009_1n/259.pdf.
14. Хаджирадєва С.К. Ділова риторика. Робочий зошит і програма модуля. Одеса, 2002. – 110 с.
15. Хомич Л. Сучасні види педагогічних практик. Шлях освіти. 2014. № 4. С. 4-8.
16. Цимбалюк І.М. Психологія. – К.: ВД «Професіонал», 2004. 216 с.
17. Черепанова С.О. Філософія освіти і педагогіка: цінності культури. Комунікативний етикет: Україна, Великобританія, Німеччина, Франція, Іспанія. Львів, 2007. – 392 с

Інформаційні ресурси

1. Сайт МОНМСУкраїни. URL: www.mon.gov.ua
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О.Сухомлинського. URL: <https://dnpb.gov>.
3. Електронний репозитарій ДВНЗ «Ужгородський національний університет». URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-it/dspace>.
4. Інститут модернізації змісту освіти. URL: <https://lib.imzo.gov.ua>.
5. Концепція «Нова українська школа». URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/520/52062/new-school.pdf>.
7. Наказ Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах від 29.07.2019 URL: <http://osvita.ua/legislation/other/5397/>.
8. Наукова бібліотека ДВНЗ «Ужгородський національний університет». URL: <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/>.
9. Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського URL: <http://www.nbu.gov.ua>
- 10.Словник-хрестоматія педагогічних понять. Загальні основи педагогіки, теорія виховання, дидактика, школознавство. URL: <https://ukrreferat.com/chapters/pedagogika/slovnikhrestomatiya-pedagogichnih-ponyat-zagalni-osnovi-pedagogiki-teoriya-vihovannya-didaktikashkoloznnavstvo.htm>
10. Основні орієнтири виховання учнів 1–11-х класів загальноосвітніх навчальних закладів України. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/24565/.
11. Про Національну програму виховання дітей та учнівської молоді в Україні <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v6-98601-04>
12. Сайт МОНУ України. URL: www.mon.gov.ua

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20____/ 20____н.р. без змін; зі змінами (Додаток____).
(потрібне підкреслити)

протокол №____ від «____» _____ 20____р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20____/ 20____н.р. без змін; зі змінами (Додаток____).
(потрібне підкреслити)

протокол №____ від «____» _____ 20____р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20____/ 20____н.р. без змін; зі змінами (Додаток____).
(потрібне підкреслити)

протокол №____ від «____» _____ 20____р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20____/ 20____н.р. без змін; зі змінами (Додаток____).
(потрібне підкреслити)

протокол №____ від «____» _____ 20____р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)